

om området er undergivet landbrugspligt eller fredskovpligt.

Om plejeforanstaltninger henvises til pkt. 2.2, og om bestemmelsen i § 43 a, stk. 3, hvorefter der kan fastsættes regler om gødskning, henvises til pkt. 2.3.

Dispensation kan gives på vilkår, og den kan tilbagekaldes, hvis et eller flere af vilkårene ikke opfyldes. Der er ingen begrænsninger i arten af de vilkår, som kan stilles i forbindelse med en dispensation, idet det naturligvis dog må kræves, at vilkårene ligger inden for rammerne af lovens formålsbestemmelse i § 1. Der henvises i denne forbindelse også til bemærkningerne til nr. 26 om fastsættelse af vilkår om benyttelse af planter, der ikke er »fremmede«.

Om § 43 b henvises i øvrigt til afsnit 2.3, 5.1, 5.4, 6.4 og 7.

4. Erstatningsbiotoper

Det vil være muligt at stille som vilkår, at der etableres såkaldte erstatningsbiotoper, eller at der foretages pleje- eller restaureringsforanstaltninger på andre § 43 lokaliteter. Sådanne vilkår er i en vis udstrækning anvendt, hvor der foreligger en forudgående ansøgning om tilladelse til at fravige §§ 43-43 b (og i nogle tilfælde også i lovliggørelsessager). Der er sket bl.a. med støtte i betænkningen af 11. maj 1983 fra Folketingets miljø- og planlægningsudvalg vedrørende ændring af naturfredningsloven jf. Folketingstidende 1982-83, tillæg B, sp. 1496ff.

Det kan være velbegrundet i visse tilfælde at stille krav om etablering af erstatningsbiotoper som vilkår for dispensationer, hvor der foreligger en forudgående ansøgning. Man bør imidlertid udvise en vis varsomhed hermed, da det ud fra en naturfredningsmæssig synsvinkel vil være langt at foretrække, at de oprindelige naturområder med deres særegne karaktertræk bibeholdes i videst muligt omfang, og en vidtstrakt praksis vedrørende dispensationer på sådanne vilkår vil kunne få karakter af en slags »handel med natur«. Man vil dog f.eks. kunne forestille sig situationer, hvor der gives dispensationer til opdyrking af spredtliggende engparceller mod, at der etableres større samlede arealer med vedvarende græs, der bringes under beskyttelsesordningen.

Der kan være behov for at stille vilkår om etablering af erstatningsbiotoper eller genopretning af (eller plejeforanstaltninger på) eksisterende biotoper i tilfælde, hvor der er foretaget en lovovertrædelse, og man afstår fra at stille krav om en egentlig retablering af den pågældende biotop. Det kan især være relevant i situationer, hvor det er forbundet med uforholdsmæssigt store udgifter at forlange den oprinde-

lige biotop retableret, eller en retablering af denne er umulig eller i hvert fald uigennemførlig indenfor en overskuelig årrække.

Adgangen til at stille vilkår eller give pålæg om erstatningsbiotoper gælder alle beskyttede typer. Erstatningsbiotoperne skal som udgangspunkt have lighed med de biotoper, de skal erstatte, og etableres indenfor en i geografisk og biologisk forstand vis nærhed fra den oprindelige biotop, således at erstatningsbiotopen f.eks. vil kunne opfylde tilsvarende spredningsøkologiske funktioner m.v. Hvor dette ikke er praktisk eller økonomisk muligt, kan der dog stilles krav om etablering af erstatningsbiotop i områder, som ikke ligger i umiddelbar nærhed og også om en biotop af en anden karakter end den, som skal erstattes. F.eks. at en ødelagt mose erstattes med en sø.

Det bør endvidere tilstræbes, at erstatningsbiotopen får en størrelse, der så vidt muligt modsvarer den oprindelige biotops og enten opfylder det størrelsesmæssige mindstekrav for den pågældende type eller er beliggende således, at den, uanset at kravet herom ikke er opfyldt, er omfattet af § 43-beskyttelsen.

I øvrigt bemærkes, at det ovennævnte om erstatningsbiotoper også er markeret indirekte gennem tilføjelsen til formålsbestemmelsen i § 1 af en regel om, at lovens beføjelser også kan anvendes med henblik på naturgenopretning og lignende jf. forslaget nr. 3 om ændringen af § 18, stk. 2.

5. Andre bestemmelser

5.1. Bestemmelsen i forslaget § 43, stk. 2 om rørskår er uændret i forhold til de nu gældende bestemmelser. Det samme gælder indholdsmæssigt bestemmelserne i § 43 b, stk. 2-6, som for overskuelighedens skyld er samlet under een bestemmelse, hvor de i den gældende lov findes nævnt både i § 43, § 43 a og § 43 b.

5.2. Det bemærkes, at bestemmelsen om *dambrug* § 43, stk. 1, ikke er medtaget i lovforslaget, da denne bestemmelse findes overflødig, idet det næsten altid vil være nødvendigt med en dispensation, såfremt man ønsker at anlægge eller ændre et dambrug, fordi dette ikke vil kunne undgå at ændre tilstanden i et af de beskyttede arealer. Endvidere kræves som oftest tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven og undertiden også efter zonenloven.

5.3. I § 43 b, stk. 2 er der i lighed med den gældende lov hjemmel for miljøministeren til generelt at undtage bestemte kategorier af de beskyttede naturtyper fra reglerne i §§ 43, stk. 1 og 43 a, stk. 1. I den gældende lov er denne hjemmel udnyttet til i et vist omfang